

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2023/51 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı : 2024/24

Karar Tarihi : 7/3/2024

R.G. Tarih – Sayı : 2/12/2024 - 32740

I. MALİ DENETİMİN KONUSU

Doğuş Partisinin 2022 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II. İLK İNCELEME

1. Doğuş Partisinin; Anayasa Mahkemesine verdiği 2022 yılı kesin hesabına ilişkin belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren ve Raportör Ömer DURSUN tarafından Heyete sunulan ilk inceleme raporu, Anayasa ve 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. 2820 sayılı Kanun'un 73. maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinde iller teşkilatından gönderilenler ve parti merkezine ait olan kesin hesapların merkez karar ve yönetim kurulunca incelenerek karara bağlanacağı öngörülmüş ve aynı Kanun'un 74. maddesinin ikinci fıkrasında da *“Siyasi partilerin genel başkanları, karara bağlanarak birleştirilmiş bulunan kesin hesap ile parti merkez ve bağlı ilçeleri de kapsayan iller teşkilatının kesin hesaplarının onaylı birer örneğini Haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesine ve bilgi için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına vermek zorundadırlar. Bu belgelere, ilgili siyasi partinin aynı hesap döneminde edindiği taşınmaz ve değeri yüz milyon lirayı aşan taşınır malların, menkul kıymetlerin ve her türlü hakların değerleri ile edinim tarihlerini ve şekillerini de belirten listeleri eklenir.”* denilerek il örgütlerinden gönderilen kesin hesaplar ile parti genel merkezine ilişkin kesin hesabın merkez karar ve yönetim kurulunca incelenerek karara bağlanacağı ve birleştirileceği, birleştirilmiş kesin hesap cetvellerinin de Anayasa Mahkemesine sunulacağı hükme bağlanmıştır.

3. 2820 sayılı Kanun'un 74. maddesinin ikinci fıkrasında gönderilecek kesin hesapların karara bağlanarak birleştirilmiş olması gerektiğini özellikle belirterek Anayasa Mahkemesi tarafından yapılan mali denetiminin partinin teşkilatı açısından sorunlu görülmüş gelir ve giderler üzerinden yapılması engellenmek istenmiştir. Bu sebeple parti yetkili organınca onaylanmamış kesin hesapları Anayasa Mahkemesi tarafından incelenebilecek bir belge olarak görmek imkansızdır. Bu hâliyle makul bir gerekçe sunmadan kesin hesaplar merkez karar ve yönetim kurulunca incelenerek karara bağlanmadığı sürece hesap verilebilir bir belge düzeni kurulduğundan bahsedilemez.

4. Diğer taraftan Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 51. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde siyasi partilerin *“Merkez karar ve yönetim kurullarınca (parti tüzüğünde kesin hesapları onaylama görevi verilen yetkili organlarınca) alınmış parti genel merkezi ve iller örgütleri kesin hesaplarının incelenip kabul edildiğine ve birleştirildiğine ilişkin kararın onaylı örneğini”,* (e) bendinde ise *“Parti genel sekreteri ve genel saymanının imzasını taşıyan yıl sonu kasa mevcudunu gösteren kasa sayım tutanağı ile banka hesaplarına ilişkin olarak banka yetkililerince onaylanmış mutabakat yazılarını”* haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesine sunacakları belirtilmektedir.

5. Doğuş Partisinin kesin hesaplarının incelenip birleştirildiği ve onaylandığına dair karar da dâhil olmak üzere yukarıda belirtilen belge ve bilgileri göndermediği tespit edilmiştir.

6. Kanun'un 111. maddesinin (c) bendinde Anayasa Mahkemesi tarafından yapılan inceleme ve araştırmaları engelleyen parti sorumluları ile aynı madde gereğince istenen bilgileri vermeyen sorumluları hakkında hapis ve para cezası öngörülmüştür.

7. Bu hâliyle Anayasa Mahkemesine hesap verilebilir şekilde kayıt ve belge düzeninin oluşturulmaması inceleme ve araştırmayı engellemeye yönelik eylemler olduğundan Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi gereğince gerekli işlemlerin yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulması gerekir.

III. SONUÇ

Doğuş Partisinin 2022 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

A. Anayasa Mahkemesine hesap verilebilir şekilde kayıt ve belge düzeninin oluşturulmaması, hesabın dışında gelir ve gider gerçekleştirilmesi inceleme ve araştırmayı engellemeye yönelik eylemler olduğundan 2820 sayılı Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca yasal işlem yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına,

B. Parti Genel Merkez hesabının denetimi gerçekleştirilemediğinden Partinin 2022 yılı hesabının 2820 sayılı Kanun uyarınca kabul edilmesinin mümkün olmadığına 7/3/2024 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan

Zühtü ARSLAN

Başkanvekili

Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

M. Emin KUZ

Üye

Rıdvan GÜLEÇ

Üye

Recai AKYEL

Üye

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye

Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye

Selahaddin MENTEŞ

Üye

Basri BAĞCI

Üye

İrfan FİDAN

Üye

Kenan YAŞAR

Esas Sayısı : 2023/51 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı : 2024/24

Üye

Muhterem İNCE

Üye

Yılmaz AKÇİL